

Det gode liv på landet

**Strategi for
Center for Landdistriktsforskning
2019-2023**

Strategi for 2019-2023
for Center for Landdistriktsforskning

Udgivet af
Center for Landdistriktsforskning
Niels Bohrs Vej 9-10
6700 Esbjerg

www.sdu.dk/CLF

Center for Landdistriktsforskning (CLF) er et universitetscenter ved Syddansk Universitet i Esbjerg, og Strategi for 2019-2023 præsenterer kort de temaer, centret vil fokusere på i den femårige periode.

Formålet med strategien er at skabe et dybdegående og multidisciplinært vidensgrundlag for en bæredygtig udvikling i landdistrikterne set fra et lokalt perspektiv under overskriften „Det gode liv på Landet?“

Vision for CLF

- CLF er en anerkendt og stærk profil inden for landdistriktsforskning nationalt og internationalt.
- CLF vil som tværvidenskabeligt forskningscenter samarbejde bredt med andre stærke fagmiljøer om at belyse komplekse problemstillinger.
- CLF vil samarbejde tæt med en bred vifte af aktører i landdistrikterne om forskning og projektudvikling.
- CLF's forskningsresultater skal kunne anvendes i praksis til gavn for mennesker, der bor og arbejder i landdistrikterne.
- CLF bidrager til at uddanne kandidater med viden om landdistriktssociologi, som er relevant både for offentlige og private arbejdspladser inden for landdistriktsområdet.

Forskning i det gode liv på landet

Der bor cirka 1,1 million mennesker på landet og i de små byer i Danmark. Landdistrikterne er en vigtig ressource i samfundet, som både bidrager væsentligt til den overordnede samfundsøkonomi, og som desuden har et mangfoldigt potentiale for udvikling.

Land og by er gensidigt afhængige, og væksten i de store byer har i høj grad været drevet af ressourcer fra landdistrikterne i form af bl.a. arbejdskraft, kapital og produktion. Derfor er det vigtigt at få dybtgående indsigt i, hvad der skal til, for at livet på landet fortsat kan være attraktivt.

Udviklingen i landdistrikterne nyder i stigende grad politisk bevågenhed, men beslutningstagerne har i mange tilfælde ikke tilstrækkelig indsigt i, hvilke konsekvenser deres beslutninger har for lokalsamfundene. Det skyldes blandt andet, at der mangler viden om, hvad det gode liv på landet egentlig er og hvilke faktorer, der har betydning for, at det kan skabes og vedligeholdes.

Center for Landdistriktsforskning (CLF) arbejder med at tilvejebringe denne faglige viden. Centrets forskning tager ofte udgangspunkt i dialog og samarbejde med lokale interessenter,

foreninger, landsbyer og lokale grupper. Gennem langsigtede strategiske partnerskaber vil vi sikre, at forskningen er relevant i praksis, og at den bliver brugt.

Kommuner og regioner er også centrale aftagere af centrets forskningsresultater og vil fortsat være det, fordi et strategisk samarbejde med de lokale og regionale myndigheder og politikere er afgørende for en solid forankring og udvikling af forskningen.

Det gode liv på landet opleves forskelligt fra person til person, men for alle er det vigtigt at kunne bruge og udvikle sig selv sammen med andre. En grundlæggende forudsætning for det er, at beboerne i landdistrikterne har ressourcer til at udvikle og forme deres eget liv, som de selv ønsker.

Det gode liv på landet opleves forskelligt fra person til person, men for alle er det vigtigt at kunne bruge og udvikle sig selv sammen med andre ...

Hovedtemaer i CLF's forskning, 2019-2023

Hverdagsliv

Hverdagslivet på landet er under forandring og leves på mange forskellige måder. Forskningen ved CLF tager udgangspunkt i mangfoldigheden og undersøger de centrale værdier bag valget om at bo på landet eller i en mindre by.

Forskningsspørgsmålene drejer sig f.eks. om, hvad de særlige kvaliteter ved livet på landet er, og om hvilke udfor-

dringer og negative sider, landdistrikternes beboere oplever i dagligdagen. Forskningen belyser betydningen af økonomi, arbejde, pendling, socialt tilhørsforhold, skole, fritidsaktiviteter mm.

Lokal organisering og selvorganisering

Sogne og landsbyer er ikke længere naturlige organisatoriske enheder, og mange centrale institutioner, eksempelvis

skolevæsen og ældrepleje, er ikke længere lokale. Dermed er de heller ikke længere nødvendigvis omdrejningspunkt for lokal organisering. Den udvikling har taget fart efter kommunalreformen, hvor nye former for lokal selvorganisering har fået en helt central betydning.

Centret har derfor forskningsmæssigt fokus på de nye former for selvorganiseringer. Forskningen undersøger, hvordan selvorganiseringen fungerer, og hvilken betydning den har i forhold til at finde fælles løsninger og skabe erhvervsudvikling og attraktive fælles faciliteter og aktiviteter i landdistrikterne.

Institutionelle rammer

Kommunen er en central aktør i forhold til de formelle institutionelle rammer og den offentlige service i lokalområdet. Det gælder blandt andet børnepasning, skole, transport, sundhed, hjemmepleje og lokalplaner. Dermed har kommunalpolitikken og den kommunale forvaltning afgørende indflydelse på hverdagslivet i et lokalområde.

Kommunerne har desuden en særlig udfordring i at skabe dialog med landsbyer og lokalområder, der ikke længere er en del af den formelle organisering. CLF undersøger forskellige former for samarbejde mellem kommune og lokal samfund om at skabe gode rammer for den offentlige service.

Stedbaseret økonomisk udvikling

Arbejdspladser og aktiviteter, som er

baseret på de stedlige ressourcer vil oftest være meget stabile og værdifulde for den lokale økonomi og udvikling.

Forskningen i dette tema har til formål at skabe indsigt i, hvordan de stedlige ressourcer og kvaliteter indgår i det liv, der udfoldes i landdistrikterne. Hvilken betydning har de for udvikling og bosætning i lokalområdet? Hvordan indgår de stedlige ressourcer i de lokale job- og erhvervs muligheder? Hvad er den lokale adgang og det lokale ejerskab til disse ressourcer, og hvilken synergieffekt kan der opnås mellem de forskellige stedlige aktiviteter, som f.eks. lokal udnyttelse af bioressourcer, turisme og bosætning?

Identitet og fortælling

I Danmark oplever vi modsat i mange andre europæiske lande ofte en meget negativ omtale af landdistrikterne præget af stigmatiserende og unuancerede fortællinger. Det har konkret betydning for beboerne i landdistrikterne og deres muligheder f.eks. for at finansiere bolig og erhvervsudvikling. Negativ omdømme kombineret med dårlige lånemuligheder kan ydermere afholde potentielle tilflyttere fra at bosætte sig på landet.

De lokale fortællinger om det gode liv på landet er derfor vigtige i forhold til at skabe positive modbilleder af et attraktivt liv uden for de store byer. CLF's forskningsmæssige fokus vil således være på de mange tiltag, som kan skabe og genskabe positive fortællinger og opbygge identitet knyttet til det gode liv på landet.

Viden i spil

Landdistrikterne står overalt i verden over for store udfordringer, selv om de kommer til udtryk på vidt forskellig vis i forskellige lande. Det er derfor yderst relevant og vigtigt at bidrage til den internationale litteratur på området, dels for at kvalitetssikre vores egen forskning, dels for at kunne trække på de internationale resultater og erfaringer i en dansk sammenhæng.

Publicering i internationale fagtidsskrifter er vigtigt for at sikre forskningens kvalitet og synlighed, for at tiltrække forskningsmidler og for dialogen med internationale forskningsmiljøer.

For CLF er det helt afgørende, at den viden, der produceres, bliver brugt i

praksis. Derfor benytter centret også andre kommunikationskanaler, som hver især understøtter centrets arbejde.

Uddannelse

CLFs kernemedarbejdere er involveret i flere uddannelser ved Institut for Sociologi, Miljø- og Erhvervsøkonomi. De mest centrale er Bachelor i Sociologi og Kulturanalyse samt den engelsksprogede kandidatuddannelse i Cultural Sociology, der rummer en landdistriktslinje (Rural Sociology). Der bliver i alt optaget omkring 100 studerende på de to uddannelser hvert år.

Centret leverer materialer og cases til undervisningen og til en række projektopgaver på studierne, der tager udgangspunkt i landdistrikternes pro-

CLF vil i det omfang, der er efterspørgsel, udvikle og afholde brugerbetalte kurser for aktører inden for landdistriktsområdet.

blemstillinger. En del af de studerende kommer desuden i studiepraktik i kommuner og virksomheder i landdistrikterne, og flere af de færdige kandidater får job i landkommuner eller i organisationer inden for landdistriktsområdet.

Der er en lang tradition for at uddanne PhD-kandidater, og PhD-uddannelsen er fortsat et vigtigt redskab til at opbygge og udbrede den viden, der skabes i CLF. Fremadrettet vil vi aktivt fokusere på også at bruge PhD-studerende som brobyggere, dels i form af Erhvervs-PhD'er, dels i form af PhD-projekter i samarbejde med udenlandske universiteter.

Aktørerne

CLF samarbejder med aktører i landdistrikterne og formidler viden direkte til interessenterne både ved at involvere dem i projekter og gennem møder og workshops mm. Forskningsresultaterne formidles desuden dels i centrets rapportserie, dels i mere hurtigt tilgængelige artikler og sammendrag. Alle

publikationer er tilgængelige på CLFs hjemmeside.

Foredrag, kurser og presse

CLF vil i det omfang, der er efterspørgsel, udvikle og afholde brugerbetalte kurser for aktører inden for landdistriktsområdet. Det er herudover CLFs strategi at besvare henvendelser fra forskellige medier og bidrage med faglige vinkler på aktuelle problemstillinger, hvor vi finder det fagligt relevant.

Myndighedsberedskab og formidling til politikere

Den vigtigste kanal i forhold til myndighedsberedskab har hidtil været Erhvervsstyrelsen. CLF vil fortsat stræbe efter at skaffe basismidler til at formidle forskningen til Folketingets Udvalg for Landdistrikter og Øer, løbende holde udvalget opdateret om forskningen og lægge op til et årligt møde med udvalget for at informere om de nyeste forskningsresultater. Herudover vil CLF bidrage til og deltage i relevante høringer og udredningsopgaver.

Om Center for Landdistriktsforskning

- CLF er et nationalt, tværvideenskabeligt forskningscenter under Institut for Sociologi, Miljø- og Erhvervsøkonomi ved Syddansk Universitet.
- CLF har en bestyrelse, hvis opgave er at bidrage til at sikre den fortsatte udvikling af centret og den samfundsmæssige relevans af centrets forskning. Bestyrelsen består af repræsentanter fra dekanatet på SDU, forskningsverdenen, den kommunale sektor, den regionale sektor samt en repræsentant for centrets medarbejdere.
- CLFs organisatoriske placering giver mulighed for at sammensætte forskerteams, som matcher de enkelte forskningsopgaver, samtidig med at den enkelte medarbejder bevarer den faglige tilknytning til sit eget fagmiljø.
- CLF prioriterer partnerskaber og strategisk samarbejde med kommuner, regioner, organisationer, lokalt erhvervsliv og andre lokale aktører højt for at sikre forskningens relevans i praksis.
- CLF arbejder for at få størst mulig værdi ud af midlerne til landdistriktsforskning fra private fonde såvel som offentlige instanser og for en langsigtet opbygning af kompetencer inden for CLF' strategiske forskningsområde.
- Center for Landdistriktsforskning ledes af professor Egon Bjørnshave Noe. E-mail: enoe@sam.sdu.dk.

Forskning på tværs af fag og discipliner

CLF har en lang tradition for praksisnær og anvendelsesorienteret forskning. Med en regional placering i Esbjerg er CLF tæt på landdistrikterne i det syd- og vestjyske område, men forskningscentret er for alle landdistrikter og har tradition for projekter og samarbejde med lokale aktører over hele landet.

Forskningen ved CLF bygger på en række samfundsfaglige discipliner, der understøtter forskningsfeltets bredde og kompleksitet. De forskere, som er tilknyttet centret, har uddannelsesmæssig baggrund inden for sociologi, antropologi, økonomi og statskundskab. Dette giver mulighed for at belyse de enkelte problemstillinger samtidigt med en multiperspektivisk forskningstilgang.

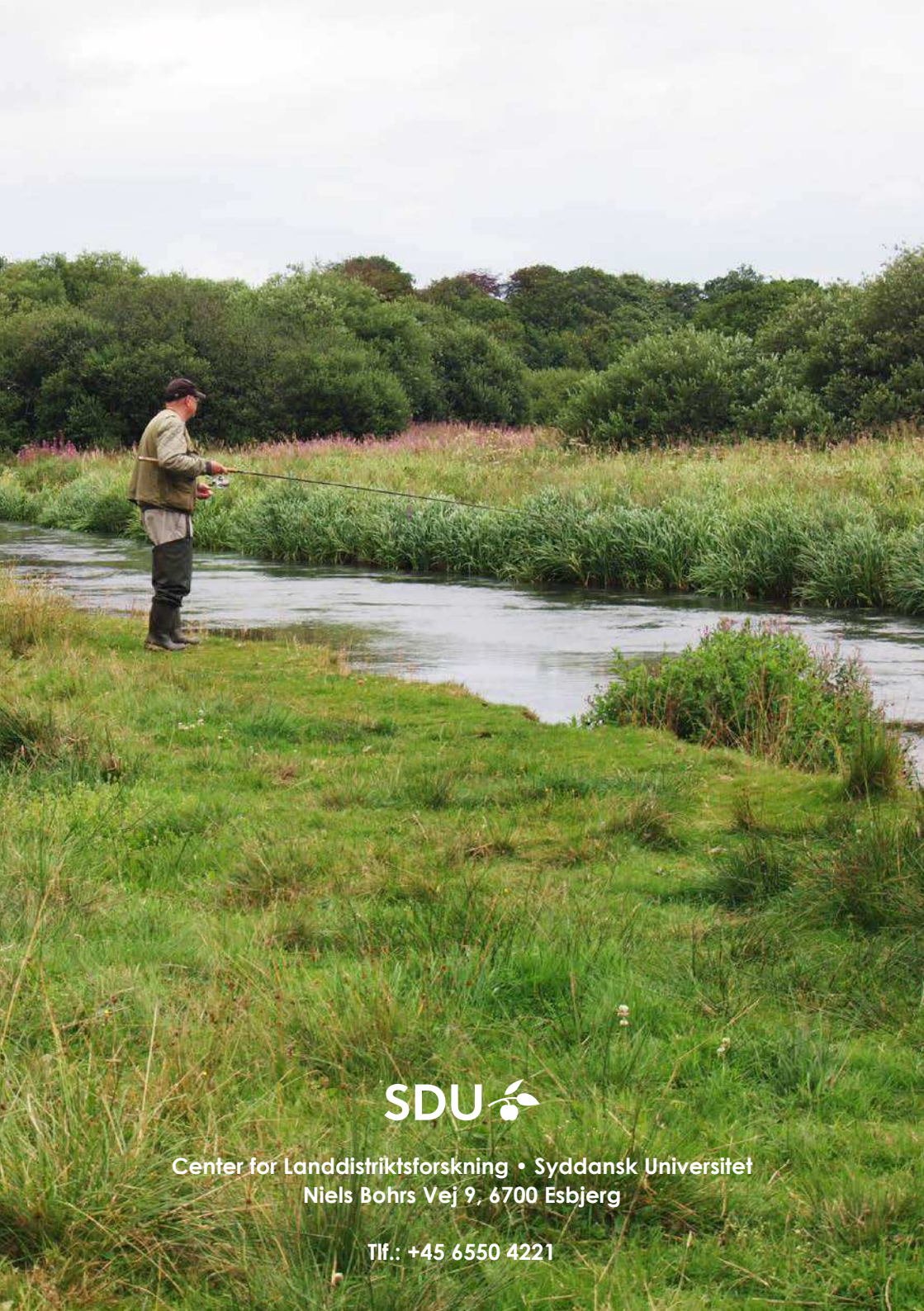
CLF arbejder for at øge samarbejdet med andre af SDU's institutter og

centre, hvor det kan styrke kvaliteten af arbejdet og fremme anvendelsesværdien og publiceringen, og hvor et sådant samarbejde kan bidrage til en udvikling af centrets kompetencer og viden.

CLF har ambition om fortsat at være et centralt omdrejningspunkt for landdistriktsforskning i Danmark, både gennem projektsamarbejde med andre forskningsmiljøer og via organisering af workshops og konferencer. Vi vil desuden fortsætte udgivelsen af serien af antologier om landdistriktsforskning.

Centret har et bredt internationalt samarbejde med institutioner og forskere fra andre universiteter, herunder PhD-samarbejde og større forskningsprojekter. I første række prioriterer vi dog det nordiske samarbejde og netværksopbygning i Norden.

Center for Landdistriktsforskning • Syddansk Universitet
Niels Bohrs Vej 9, 6700 Esbjerg

Tlf.: +45 6550 4221